

۲۰۱۷/۱۲/۱۲

نگارش و ترجمه: سیدال هومان

سرحدات افغانستان

قسمت اول

هدف اصلی این نوشته "حاشیه" نئی است "حایل" بین افغانستان باستان و مملکت نو ظهور و غیر مشروعی بنام پاکستان که "خط دیورند" نامیده شده است. این که من چرا آنرا "حاشیه حایل" میخوانم، به آن بعداً پرداخته میشود. این زخم ناسور یقیناً عاملیست عمده در قبال حالت اضطرار و رقتبار امروز و وسیله نئی هست موثر در انداختن تفرقه بین اقوام برادر افغان و در عین حال تجارت پر منفعتی هم هست که توسط تیکه داران دین و جلادان دین فروش بنام خدا و رسولش به کمک آی. اس. آی و با سرمایه شیخ های عرب به بهای خون هموطنان من و تو به راه افتیده است که به هیچ وجه این تجارت به مثابه یک مقاومت مسلح و آنهم ملی نبوده و بهانه نئی است برای سود جوئی توسط یک مشت دزد و راهزن و تقلائی است برای بقای این نوزاد نامشروع که اصلاً بمنظور پوشانیدن کثافت کاری هایش اسم پاک برایش داده اند.

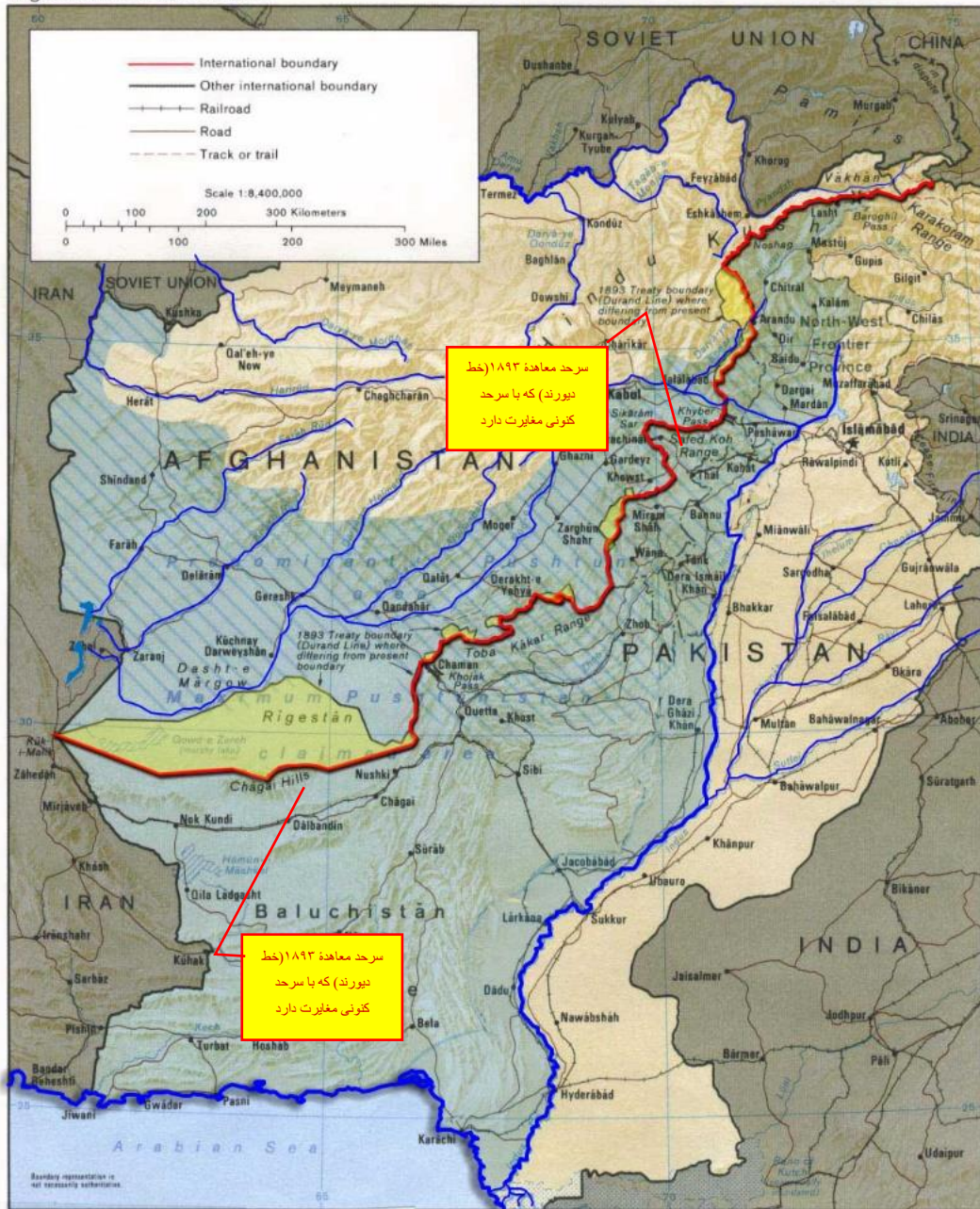
در مورد این خط تصنعی، بناغلی "ساتیش چندرا" معاون مشاور امنیت ملی هند در قسمتی از مقاله مبسوط و دلچسپ اش که بعداً تقدیم میگردد، چنین میفرماید:

"خط دیورند هیچگاهی به منظور قانونیت بخشیدن به سرحد بین المللی بین افغانستان و هند نبوده است. بلکه محض به هدف نشانی نمودن حدود ساحه تحت نفوذ امیر عبدالرحمن خان و حکومت هند برتانوی بوده است. الحق که جناب "مورتیمر دیورند" وزیر خارجه هند برتانوی به مجرد امضای پیمان، بدون تأمل اضافه نمود که: قبایل طرف هند [این خط] نباید مربوط به قلمرو برتانوی شناخته شوند. آنها صرف در ساحه نفوذ ما هستند. به عباره دیگر "خط دیورند محض ساحات نفوذ را تثبیت مینماید نه حدود قلمرو را." و بعداً دیده میشود که حقوق برتانوی در ساحه نفوذش تا سال ۱۹۴۷ به قبایل اجازه داده است تا امور خود را سوای کدام مداخله، خودشان پیش ببرند و به آوردنشان زیر اداره خود مبادرت نورزیده است چه رسد به اینکه این ساحات را متصرف شود."

این مسئله را بناغلی "چندرا" در مقاله نئی زیر عنوان "هند باید مشروعیت خط دیورند را بین افغان و پاک مورد سؤال قرار دهد" اظهار نموده که بعداً مشروحاً تقدیم خواهد شد.

اگر به نقشه صفحه بعدی با کمی دقت نظر انداخته شود دیده میشود که در طول این "حاشیه" از واخان تا کوه ملک سیاه پاکت های ساحوی به رنگ زرد نشانی گردیده است. من بار اول سال قبل به آن برخوردیم و جالب اینکه در توضیح آن مرقوم گردیده است که: "سرحد معاهده ۱۸۹۳ (خط دیورند) که با سرحد کنونی مغایرت دارد" ۱۸۹۳

Afghanistan-Pakistan Border

”treaty boundary (Durand line) where differing from the present boundary) یعنی این موضوع، سوالاتی زیادی را بر می انگیزد که متأسفانه مانند بسیاری از ابهامات دیگر شاید جواب قناعت بخشی برایش سراغ کرده نتوانیم. این نقشه که حالا در انترنت به وفراط دیده میشود و تکثیر گردیده، در یکی از نشریات پاکستانی به حواله سی. آی. ای معرفی گردیده است که منطقاً در هیچ موردی دلیل قناعت بخشی در مورد موجودیت این پاکت ها بوده نمیتواند. این پاکت های ساحوی به رنگ زرد که در قلمرو افغانستان است چرا و چی وقت به حریم افغانستان ضمیمه گردیده است و آیا جالب نیست که تا به حال چرا پاکستان در موردش مستقیماً ادعائی نکرده است؟ این خود میرساند که ادعای اظهارات بدون تأمل دیورند راست بوده و این پاکت ها ساحات نفوذ برتانوی ها را در داخل قلمرو افغانستان نشان میدهند نه چیز دیگری. و اگر غیر ازین است، این پاکت ها ساحاتی اند که پاکستانی ها به آن چشم دوخته و به همین ملحوظ تعرضات و تصرفاتشان در انگور هیده پکتیا و یا آتش توپخانه و راکت بالای کتر و نورستان، تخطی های قوای سرحدی پاکستانی در نقاط عبور سرحدی تورخم و سپین بولدک ارتباطی به این پاکت های زرد دارد؟ پس

آیا کسی تا به حال دیده است که تشکل نقشه راجستر شده افغانستان قبل از دیورند چی بوده است؟ آیا کسی غیر از رو نویس و نقل، کاپی سند اصلی معاهده دیورند را که حاوی امضاء و مهر به اصطلاح "تَر" طرفین را به نمایش بگذارد، دیده است؟ به همین منوال گمان نبرم کسی تا به حال اصل و یا حتی کاپی نقشه ضمیمه این معاهده را که آنهم توسط طرفین مهر و امضاء گردیده و درماده اول، سووم و چارم معاهده ذکر گردیده، دیده باشد. این بحث باید به تأیید از پیشنهاد دانشمند معزز جناب عارف عباسی همچنان ادامه می یافت، ولی متأسفانه دیده شد که کمتر کسی به آن دلچسپی نشان داد و از ستون نظریات که توسط دانشمند محترم بناغلی جلیل غنی هروی به راه انداخته شده بود بعد از مدتی زدوده شد. این عدم دلچسپی به گمان اغلب ناشی از عدم موجودیت معلومات کافی و مبسوط در مورد این گونه مسایل است که متأسفانه دامنگیر جامعه ما گردیده و به مشکل می توان معلومات ثقه و شفافی را در باره آن جمع آوری نمود. بدین لحاظ من سعی خواهم نمود تا حتی الامکان معلوماتی را ارائه نمایم که بتواند مورد تبادل افکار افغان های معزز گردیده و معضله دیورند را که درین روز ها سر زبان ها هم است مورد مذاقه قرار دهند. مراد ازین کار همانا آشنائی بیشتر و بهتر با چگونگی ایجاد، تثبیت و توافقات بین افغانستان و ممالک همجوار در مورد سرحدات ما بوده و تا حد توان و امکان کوشیده خواهد شد معلومات ذینفع و مؤثقی از منابع عیدیه جمع آوری و تقدیم گردد.

قبل ازینکه به اصل مطلب یعنی خط منحوس دیورند پرداخته شود بی جا و دور از دلچسپی نخواهد بود تا در مورد سرحدات دیگر افغانستان نیز نظر اجمالی انداخته شود.

اولین مرجعی که برای کسب معلومات در مورد سرحدات افغانستان به ذهن خطور می نماید وزارت سرحدات دولت جمهوری افغانستان است ولی جای بسی تأسف است که این وزارت معلومات خیلی ناقص و مختصری را در مورد سرحدات افغانستان در سایت خود گنجانیده است که نه از توافقات، نه از نقشه ها، نه از کوواردینات ها، نه از تاریخ تثبیت، نه از مرجع تثبیت، نه از هیأت های حکم، نه از علل و دلایل ایجاد و نه از نوعیت آنها و غیره ذکری به میان آورده، پر از اغلاط املائی و انشائی بوده، هیچ نوعی مهتیویات قابل استفاده ندارد و هیچ دردی، حتی مشکل یک متعلم صنوف ابتدائیه را مرفوع نموده نمی تواند. من یقین کامل دارم که این وزارت مانند وزارت های دیگر، گله هائی از مشاورین با معاش دالری دارد که باید واقعاً به این شاهکار!!! خود ببالند. امروز در شبکه مجازی انترنت معلومات این وزارت جلیله در مورد تمام سرحدات افغانستان در حالیکه کتاب های قطوری را به آسانی پر می نماید از نیم صفحه تجاوز نمی نماید.

در ذیل، رنگ آبی از وزارت سرحدات [رنگ سبز] تصحیح اغلاط شان و رنگ سرخ تبصره نگارنده است.

و این وزارت جلیله در سایت انترنتی خود چنین مرقوم می فرماید:

"خط فرضی دیورند و سرحدات افغانستان[:]"

اگر عبارت بالا عنوان عمومی است، پس باید تنها می نوشتند "سرحدات افغانستان" و اگر "خط فرضی دیورند" و حرف "و" به آن اضافه شده، باید به این معنی باشد که خط دیورند به مقایسه و یا در تقابل با سرحدات دیگر افغانستان از هر لحاظی که باشد، در حالیکه خط دیورند در فصل!!! ۷ همین نوشته، جداگانه، مشروحاً!!! یعنی در چار سطر معرفی گردیده است.

۱ سرحد مشترک با کشور ایران [۱- سرحد مشترک با کشور ایران:]

سرحد مشترک افغانستان با ایران از کوه ملک سیاه شروع گردیده و تا دره زولفقار [دره ذوالفقار] امتداد دارد.

احتراماً عرض می شود که هر کوه و دره دارای طول و عرض است که می تواند به صد ها و یا حتی هزاران کیلومتر مربع برسد. این سرحد مشترک از کدام نقطه کوه ملک سیاه تا کدام نقطه دره ذوالفقار است؟ کواردینات این نقاط چی است؟ کوه ملک سیاه دقیقاً در کجا است؟ دره ذوالفقار در کجاست؟ این خط از نقطه نظر جغرافیوی بکدام جهت کشیده شده است و امتداد دارد؟ در کدام سال و توسط کی و چرا و چطور تثبیت گردیده است؟ نقشه آن از طرف کدام هیأت ترسیم و کی آنرا تصدیق نموده و در کجا ثبت شده است؟ تشکل هندسی آن روی کدام عوامل و شرایط استوار است؟ هیأت متشکل از چی اشخاصی از طرفین بود؟ این سند اگر وجود دارد در کجا نگهداری می شود؟ کدام ولایات افغانستان و در هر ولایت کدام ولسوالی ها را در بر می گیرد؟ طول آن چند کیلو متر است؟ و از همه مهمتر اینکه مشروعیت آن روی چی عواملی استوار است؟ . . . و غیره

۲- سرحد [۲- سرحد] مشترک با کشور ترکمنستان[:]

سرحد مشترک افغانستان با کشور ترکمنستان از ولسوالی گلران ولایت هرات آغاز گردیده و تا ولسوالی شور تپه [شور تپه] ولایت بلخ امتداد دارد.

باز هم عرض می شود که یک ولسوالی دارای عرض و طولی است و مساحت آن می تواند به صد ها و یا حتی هزاران کیلومتر مربع برسد. این سرحد مشترک از کدام نقطه ولسوالی گلران ولایت هرات شروع گردیده؟ آیا این همان نقطه نامعلوم دره ذوالفقار نیست؟ و اگر هست چرا این ولسوالی در قسمت سرحد با ایران ذکر نشده است؟ ناممکن است نقطه ختم یک سرحد با نقطه شروع سرحد دیگر مطابقت نداشته باشد. و باز هم این خط از نقطه نظر جغرافیوی بکدام جهت کشیده شده است و امتداد دارد؟ کواردینات تقاطع این دو سرحد چی است؟ در کدام سال و توسط کی و چرا و چطور تثبیت گردیده است؟ نقشه آن از طرف کدام هیأت ترسیم و کی آنرا تصدیق نموده است؟ هیأت، متشکل از چی اشخاصی از طرفین بود؟ این سند اگر وجود دارد در کجا نگهداری می شود؟ و از همه مهمتر اینکه مشروعیت آن روی چی عواملی استوار است؟

۳ - سرحد [۳- سرحد] مشترک با کشور ازبکستان[:]

سرحد با این کشور از ولسوالی شور تپه [شور تپه] ولایت بلخ آغاز گردیده و تا ولسوالی کلدان ولایت بلخ امتداد دارد. تمام سؤالاتی که در مورد سرحد با ایران و ترکمنستان پرسیده شد در مورد سرحد با ازبکستان نیز صدق می نماید.

۴- سرحد با کشور تاجیکستان[:]

سرحد با این کشور از ولسوالی کلدان ولایت بلخ آغاز [آغاز] گردیده و تا ولسوالی واخان ولایت بدخشان امتداد دارد. تمام سؤالاتی که در مورد سرحد با ایران ترکمنستان و ازبکستان پرسیده شد در مورد سرحد با تاجیکستان نیز صدق می نماید.

-سرحد با کشور چین[:]

سرحد با این کشور از منطقه دره [منطقه دره] یولی ولسوالی واخان ولایت بدخشان آغاز [آغاز] گردیده و تا دهنه [دهنه] کلک ولسوالی واخجیر ولایت بدخشان امتداد دارد.

تمام سؤالاتی که در مورد سرحد با ایران، ترکمنستان، ازبکستان، تاجیکستان، پرسیده شد در مورد سرحد با چین نیز صدق می نماید.

۶- سرحد با جمو کشمیر [جمو و کشمیر:]

از دهنه [دهنه] واخجیر ولسوالی واخان ولایت بدخشان شروع گردیده و تا منطقه [منطقه] نوشاخ ولسوالی واخان همین ولایت امتداد دارد.

تمام سؤالاتی که در مورد سرحد با ایران، ترکمنستان، ازبکستان، تاجیکستان، چین پرسیده شد در مورد سرحد با جمو و کشمیر نیز صدق مینماید. به اضافه اینکه آیا این فاصله قسمتی از خط دیورند نیست که وزارت جلیله سرحدات آنرا به حیث سرحد مینامد؟؟ این قسمت جمو و کشمیر منطقه ئی است که بنام ساحه شمالی یاد گردیده و توسط پاکستان در ۱۹۴۷ غصب گردیده است. پس در حالیکه جمو و کشمیر یک مملکت مستقل نبوده و یک ساحه متصرفه و غصب شده توسط پاکستان باشد آیا آنرا سرحد نامیدن به آن وزن قانونی نمی بخشد؟

۷- خط فرضی دیورند[:]

این خط هرگز به [برای] ملت و حکومت افغانستان قابل قبول نبوده و جبراً [جبراً] بالای این ملت عظیم تحمیل گردیده است. این خط فرضی از منطقه [منطقه] نوشاخ [نوشاخ] ولسوالی واخان ولایت بدخشان آغاز [آغاز] گردیده و تا کوه های ملک سیاه ولسوالی چهار برجک ولایت نیمروز امتداد دارد. طول این خط به ۲۳۱ [۲۴۳۰] کیلو متر می رسد. امیر عبدالرحمن خان در سال ۱۸۹۳ مجبور به امضا [ی] این خط غیر قابل قبول و منهوس [منحوس] گردیده بود.

تمام سؤالاتی که در مورد سرحد با ایران، ترکمنستان، ازبکستان، تاجیکستان، چین و جمو و کشمیر پرسیده شد در مورد خط فرضی دیورند نیز صدق می نماید. بر علاوه:

آیا امیر عبدالرحمن خان فقید مجبور به امضای این خط غیر قابل قبول و منحوس گردیده بود و یا مجبور به امضای توافقنامه ئی که توسط آن این خط فرضی عرض وجود نمود؟ چرا آنرا فرضی می خوانیم؟ چرا به آن حریم یا افق شمال غرب (Northwest frontier) میگویند نه خط سرحد (Border line)، همچنان چرا آنرا خط دیورند (Durand line) میگویند باز هم نه خط سرحد یعنی (Border line)، مهتوای موافقت نامه دیورند چیست و دیورند کیست؟ و آیا کسی هیچ متوجه است که این معاهده! که "دیورند" نامندش اصلاً بین دولت افغانستان و دولت برتانیای و یا دولت افغانستان و دولت هند برتانوی امضاء نگردیده بلکه بین دو شخص یکی امیر افغانستان و دیگری شخصی بنام مرتیمر دیورند که در همان سال ۱۸۹۳ وزیر خارجه دولت هند برتانوی بوده، امضاء گردیده است؟ تا جائیکه در رو نویس های عدیبه درج گردیده به استثنای القاب دیورند، از سیمت و مقام او در این معاهده نامی گرفته نشده است.

آیا این همه کمبود ها و نقایص در معلومات وزارت جلیله سرحدات و نشر معلومات نهایت سرسری، کوتاه و بدون مهتوا قابل تشویش نیست؟ ترسم ازینست که معلومات خود مقام ارگ و وزارت خارجه ما هم در حدود اندوخته وزارت سرحدات باشد. قرار افواهات، در زمان دولت های ۷ و ۸ ثوری تمام دار و ندار آرشیف ملی، آرشیف وزارت خارجه و حتی ارگ، در بست تحویل مقامات شوروی وقت، پاکستان و ایران گردیده است.

پایان قسمت اول

ادامه دارد